

KEMPELE

HYVÄ KASVAA KEMPELEESSÄ

OPS 2016

Laaja-alainen osaaminen
ja työtavat

L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen

1. luokka

- harjoittelen tekemään havaintoja ympärillä olevista asioista tai ilmiöistä (nimeäminen)
- opettelen keskustelemaan arjen havainnoista ja omista kokemuksista
- harjoittelen itsenäistä työskentelyä
- opettelen suuntaamaan tarkkaavaisuutta oleelliseen

2. luokka

- opettelen etsimään yhtäläisyyksiä ja eroja asioiden välillä
- harjoittelen tekemään kysymyksiä
- opettelen aloittamaan työni ja saattamaan sen loppuun
- opettelen arvioimaan valmista työtäni
- harjoittelen parityöskentelyä

3. luokka

- opettelen muodostamaan ja ilmaisemaan käsityksiä oppimastani asiasta
- teen kysymyksiä tiedonhankinnan apuvälineeksi
- harjoittelen toimimaan itsenäisesti ohjeiden mukaan
- harjoittelen arvioimaan työskentelyäni
- harjoittelen ryhmätyöskentelyn perustaitoja

4. luokka

- opettelen jäsentämään ja luokittelemaan tietoa
- opettelen työskentelemään pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti
- opettelen tunnistamaan vahvuuksiani ja omaa tapaa oppia
- harjoittelen arvioimaan omaa ja toisten työskentelyä
- opettelen tekemään ryhmätöitä eri rooleissa

5. luokka

- opettelen muodostamaan väitteitä asioista
- harjoittelen erottamaan olennaisen tiedon epäolennaisesta
- opettelen suunnittelemaan ja tekemään tavoitteellista ryhmätyötä

6. luokka

- opettelen löytämään pääasian asiakokonaisuuksista
- harjoittelen itseohjautuvuutta asettamalla tavoitteita oppimiselle
- opettelen huomaamaan vahvuuteni ja kehitystarpeeni oppimisessa
- ymmärrän oman vastuuni ryhmätöissä

7. luokka

- hankin tietoa sinnikkäästi ja ponnistellen eri lähteistä
- suunnittelen ajankäyttöäni opiskelussani
- opettelen hyödyntämään kiinnostuksenkohteitani oppimisessa
- osallistun aktiivisesti oppimiskeskusteluihin

8. luokka

- harjoittelen keskittämään ja syventämään tiedonhakua oleelliseen tietoon
- harjoittelen tekemään asioista ja ilmiöistä johtopäätöksiä sekä tulkintoja
- osaan erottaa ennakkoluulon, mielipiteen ja faktan
- tunnistan vastuuni opintojen menestymisestä suhteessa jatko-opintoihin

9. luokka

- harjoittelen tiedon soveltamista ja omien mielipiteiden luomista
- osaan perustella esittämiä väitteitä
- harjoittelen kriittistä ajattelua
- hyödynnän omia vahvuksiani oppimisessa ja luotan osaamiseeni

1. luokka

- tutustun omaan perheeseen ja sukuun sekä lähiympäristöön
- tutustun erilaisiin juhlaperinteisiin
- tutustun kirjalliseen ja visuaaliseen lastenkulttuuriin
- opettelen arvostamaan itseäni ja muita
- tutustun kummiluokkatoimintaan
- harjoittelen ilmaisemaan itseään suullisesti, kuvallisesti sekä leikin ja draaman avulla
- opettelen kertomaan omista kokemuksistani ja tunteistani
- opettelen kuuntelemaan toisia.

2. luokka

- tutustun läheiseen kulttuuriympäristöön tai kulttuuritapahtumaan
- tutustun Lapsen oikeuksien sopimukseen
- harjoittelen erilaisuuden hyväksymistä
- saan kokemuksia ilmaisu- ja draamaharjoituksista sekä leikin avulla oppimisesta

3. luokka

- tutustun kulttuuriympäristöön
- osallistun kirjastovierailuun
- harjoittelen taiteen tulkintaa
- opettelen itseni ilmaisemista myös vieraalla kielellä
- opettelen tunteiden, näkemysten ja ajatusten ilmaisemista eri keinoin

4. luokka

- tutustun monikulttuurisuuteen Suomessa
- harjoittelen ajatusten ja mielipiteiden ilmaisemista sekä rakentavan palautteen antamista
- opettelen tunteiden, näkemysten, ajatusten ilmaisemista myös kirjallisesti ja erityisesti viestinnässä

5. luokka

- tutustun kulttuurimuotoihin eri aikoina
- harjoittelen käyttämään sosiaalista mediaa ja opin vastuullista median ja verkkoympäristöjen käyttöä
- opettelen tunteiden, näkemysten, ajatusten ilmaisemista vastuullisesti myös sosiaalisessa mediassa

6. luokka

- tunnistan nuorisokulttuurin eri ilmeneismuotoja
- harjoittelen taitoa ottaa vastaan ja antaa palautetta
- osaan ilmaista itseäni rohkeasti ja monipuolisesti

7. luokka

- tarkastelen taiteen ja muun kulttuurin merkityksiä itselleni ja yhteiskunnalle
- opettelen ilmaisemaan itseäni asiallisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- tutustun mediakulttuuriin ja sen vaikutuksiin yhteiskunnassa ja maailmassa
- syvennän eri ilmaismuotojani
- opettelen tunnistamaan esteettisyyden eri ilmenemismuodoista

8. luokka

- tutustun ihmisoikeuksiin ja kunnioitan niitä
- opettelen tunnistamaan ja arvostamaan kulttuurista moninaisuutta
- sovellan oppimiani vuorovaikutustaitoja eri viestintävälineitä hyödyntämällä
- tunnistan ja käytän hyväksi omia vahvuksiani ilmaisussa

9. luokka

- tunnistan ja pohdin maailmanlaajuisia kysymyksiä oikean ja väärän näkökulmasta
- tutustun ihmisoikeus-sopimuksiin ja niiden toteutumiseen
- harjoittelen kansainvälistä yhteydenpitoa ja kommunikointia

L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

1. luokka

- harjoittelen tunnistamaan, nimeämään ja ilmaisemaan tunteitani
- harjoittelen hyviä käytöstapoja ja toimimista yhteisten sopimusten mukaan
- harjoittelen oman työskentely-ympäristöni siistinä pitämistä ja koulutarvikkeistani huolehtimista
- harjoittelen kulkemaan koulumatkani turvallisesti

2. luokka

- harjoittelen säätlemään tunteitani ja käytöstäni
- harjoittelen hyviä käytöstapoja
- tulen ajoissa tunneille ja kouluun
- harjoittelen lajittelemaan luokan jätteitä
- harjoittelen kulkemaan turvallisesti liikenteessä

3. luokka

- harjoittelen ottamaan vastuuta omasta oppimisesta ja osaltani luokan toimien sujuvuudesta
- osaan säädellä tunteiden ohjaamaa käytöstäni
- ymmärrän hyvien käytöstapojen merkityksen itselleni ja ympäristölleni
- tarkastelen omia kulutustapojani
- osaan kulkea vastuullisesti ja turvallisesti liikenteessä

4. luokka

- ymmärrän oman käyttäytymiseni seuraukset
- toimin vastuullisesti luokassani ja koulu-yhteisössäni
- kiinnitän huomiota tavaroiden kierrätysmahdollisuuksiin
- tunnen liikennesäännöt ja toimin niiden mukaan

L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

5. luokka

- edistän omalla käytökselläni yhteishenkeä
- ymmärrän terveellisten elintapojen ja omien valintojen merkityksen tulevaisuudelleni
- tarkastelen mainonnan ja median vaikutuksia omiin kulutustottumuksiini

6. luokka

- pyrin käytökselläni toimimaan esimerkkinä kouluuyhteisössäni
- harjoittelen suunnittelemaan ajankäyttöäni suhteessa koulutyöhön, vapaa-aikaan ja terveyteen
- harjoittelen arvioimaan omia valintojani kestävän kehityksen näkökulmasta

7. luokka

- harjoittelen toimimaan vastuullisesti ja tarkoituksenmukaisesti koulu-yhteisössäni
- tarkastelen asennettani koulutyötäni kohtaan ja ymmärrän sen merkityksen tulevaisuuteni kannalta
- opin tunnistamaan omaa hyvinvointiani edistäviä ja haittaavia tekijöitä, esim. päihteet, some

8. luokka

- suunnittelen koulutyötäni tulevaisuuttani varten
- osaan ja uskallan tehdä omaa hyvinvointiani edistäviä valintoja
- harjoittelen ristiriitaisten tunteiden ja ajatusten kohtaamista ja hallintaa

9. luokka

- suunnittelen ja teen valintoja tulevaisuuttani varten
- osaan tunnistaa omia vahvuuksiani ja luottan kykyihini selvittää itsenäisesti erilaisissa tilanteissa
- osaan arvioida omia kulutustottumuksiani kestäväen kehityksen ja eettisten kysymysten näkökulmista

1. - 2. luokka

- tutustun erilaisiin symbolijärjestelmiin (esim. numerot, kirjaimet, karttamerkit, kellotaulu)
- harjoittelen tarkastelemaan erilaisia tekstejä (laaja tekstikäsitys)
- opettelen tuottamaan omia tekstejä kertomalla, kirjoittamalla, kuvallisella ilmaisulla sekä draaman ja leikin avulla
- tutustun kirjastoon ja kirjoihin kirjaston kirjavinkkauksen avulla
- harjoittelen hankkimaan tietoa yksinkertaisista lähteistä
- havainnoin ja tutustun ympärilläni olevaan visuaaliseen kulttuuriin
- harjoittelen tulkitsemaan teksteistä faktan ja fiktion eroa

3. - 4. luokka

- tutustun erilaisiin teksteihin ja harjoittelen niiden ymmärtämistä eri strategioiden avulla
- tutkin ja tarkkailen kieltä ja laajennan kielitietoisuuttani
- tuotan erilaisia tekstejä kertomalla, kirjoittamalla sekä draaman ja leikin avulla
- harjoittelen käyttämään monipuolisia tiedonlähteitä
- ymmärrän, että tekstillä on tekijä ja tarkoitus
- ymmärrän, että kuvilla on tekijä ja vastaanottaja
- tutustun monipuolisesti eri kuvatyyppeihin
- harjoittelen fiktion ja faktan erottelua

5. - 6. luokka

- syvennän tekstin ymmärtämisen strategioita
- opettelen käyttämään ja tuottamaan mediasisältöjä vastuullisesti
- tuotan erilaisia tekstejä suullisen ilmaisun keinoin, keskustellen sekä kirjoittamalla huomioiden tekstin vastaanottajan
- käytän monipuolisesti erilaisia tiedonlähteitä ja osallistun kirjaston tiedonhakuopastukseen
- harjoittelen tiedon luotettavuuden arviointia
- harjoittelen lukemaan kuvan aihetta ja elementtejä
- syvennän tietämystäni kuvien vaikuttamisen keinoista
- tiedän erilaisten kuvatyyppeiden ja mediatekstien ilmaisullisia keinoja ja harjoittelen käyttämään niitä omassa tuotoksissa

7. luokka

- harjoittelen tekstien ymmärtämistä monipuolisten tekstien avulla (laaja tekstikäsitys)
- tuotan monipuolisia tekstejä suullisen ilmaisun keinoin, keskustellen sekä kirjoittamalla huomioiden tekstin vastaanottajan
- osallistun kirjaston tiedonhaunkoulutukseen
- opettelen hankkimaan ja arvioimaan erilaisista lähteistä hankkimaan tietoa ja käyttämään sitä tarkoituksenmukaisesti
- harjoittelen osallistumista ja vaikuttamista monilukutaidon keinoin
- noudatan tekijänoikeuksia
- syvennän taitoani tulkita erilaisia kuvia ja mediatekstejä
- löydän kuvista niiden merkityksiä, tarkoituseriä ja symboleita
- ymmärrän, että tekstillä on vaikutusta identiteetin rakentumiseen (yksilöllinen, kansallinen, globaali)

8. luokka

- syvennän tekstin ymmärtämisen taitoja
- työskentelen eri medioiden parissa medialukutaidon syventämiseksi
- tuotan monipuolisesti erilaisia tekstejä suullisen ilmaisun keinoin, keskustellen sekä kirjoittamalla
- ymmärrän, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja tarkoituseriä ja osaan tarkastella niitä kriittisesti
- osaan ilmaista mielipiteeni ja perustella sen
- harjoittelen monipuolista ja vaihtelevaa lähteiden hankintaa ja käyttöä sekä lähdekriittisyyttä tiedonhaunkinnassa
- harjoittelen lähdetiedon yhdistämistä omaan tekstiin ja noudatan tekijänoikeuksia
- etsin kuvan merkitystä, löydän symboleja ja metaforia

9. luokka

- syvennän tekstin ymmärtämisen taitoja
- tutustun yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen erilaisissa teksteissä
- tuotan monipuolisesti erilaisia omia tekstejä suullisen ilmaisun keinoin, keskustellen sekä kirjoittamalla
- syvennän monipuolista ja vaihtelevaa lähteiden hankintaa ja käyttöä sekä lähdekriittisyyttä tiedonhaunkinnassa
- harjoittelen lähdetiedon yhdistämistä omaan tekstiin ja noudatan tekijänoikeuksia
- harjoittelen vaikuttamaan ja osallistumaan yhteiskunnassa ja toimimaan rakentavasti osallistuvana kansalaisena
- harjoittelen kriittistä, analyttistä ja kulttuurista kuvanlukutaitoa
- tutustun erilaisiin tekstiraditioihin ja ymmärrän kuvien ja tekstien taustalla vaikuttavien erilaisien arvojen ja käsitysten

L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

1. luokka

- osaan käyttää omaa käyttäjätunnusta koulunjärjestelmiin kirjautuessa
- osaan käynnistää ja sulkea ohjelmia
- tutustun erilaisiin teknologisiin välineisiin: mobiililaitteet, tietokone, älytaulu
- harjoittelen kuvan ottamista tai videon kuvaamista
- harjoittelen pelaamaan oppimispelejä

2. luokka

- harjoittelen tekemään pienimuotoisen tekstitiedoston
- osaan avata ja tallentaa verkko-oppimisympäristössä tiedostoja
- osaan ottaa valokuvan ja kuvata videoleikkeen
- harjoittelen muuttamaan kynän väriä ja kokoa sekä vaihtamaan taustaväriä
- tutustun piirustusohjelmaan
- tutustun opettajan johdolla internet-selaimen ja keskeisten hakuselaimien käyttöön
- harjoittelen tiedonhakuja opettajan johdolla
- tutustun viestimiseen verkko-oppimisympäristössä

3. luokka

- osaan tuottaa, tallentaa, avata ja tulostaa tekstitiedostoja
- osaan liittää tekstiin kuvan
- tutustun yksinkertaisiin videon- ja –kuvanmuokkausohjelmiin
- osaan lähettää sähköpostin ja viestittää verkko-oppimisympäristössä vastuullisesti
- harjoittelen jakamaan tiedoston pilvipalvelussa
- tutustun tekstin muokkaamiseen sekä harjoittelen muuttamaan tekstin fonttia ja kokoa
- tutustun kymmensormijärjestelmään
- tutustun yksinkertaisen esityksen tekemiseen esitysgrafiikkaohjelmalla

4. luokka

- syvennän tekstinkäsittelytaitoja; osaan kopioida, leikata ja liittää tekstiä vastuullisesti
- osaan tulostaa harkitusti
- osaan liittää asiakirjaan kuvan sekä rivittää ja tasata tekstiä
- harjoittelen tiedostopolkujen ja tallennuskansioiden käyttöä
- harjoittelen yksinkertaisten videon- ja kuvanmuokkausohjelmien käyttöä
- harjoittelen kymmensormijärjestelmää
- osaan ottaa ruutukaappauskuvan
- osaan jakaa tiedoston pilvipalvelussa
- osaan tehdä yksinkertaisen esityksen esitysgrafiikkaohjelmalla

5. luokka

- käytän vastuullisesti tietokoneen oheislaitteita, kuten tulostinta
- osaan tekstinkäsittelyn perustaidot (Ks. loppukoe)
- tutustun taulukkolaskentaohjelmaan (Ks. loppukoe)
- osaan esitysgraafikkaohjelman perustaidot (Ks. loppukoe)
- osaan käyttää monia ohjelmia samanlaisesti, hallitsee oman työalueen käytön (tiedostopolut, tallennuskansioiden hallinta)
- osaan viestiä sähköisessä ympäristössä
- osaan käyttää yksinkertaisia videon- ja kuvanmuokkausohjelmia ja tehdä animaation
- osaan luoda ja jakaa yhteisiä dokumentteja ja tiedostoja
- osaan kymmensormijärjestelmän perusteet
- tutustun ohjelmointiin erilaisten sovellusten kautta
- osaan käyttää monia ohjelmia samanlaisesti
- tutustun kirjaston tarjoamiin sähköisiin palveluihin

6. luokka

- syvennän näppäimistön käsittelytaitoja (esim. näppäinkomennot, kymmensormijärjestelmä)
- hallitsen oman työalueen käytön (tiedostopolut, tallennuskansioiden hallinta)
- osaan toteuttaa ideoitani teknologian avulla yksin ja yhdessä toisten kanssa
- osaan kerätä tietoja, järjestää, käyttää erilaisia viestinnän välineitä ja hyödyntää niitä tavoitteellisesti
- tutustun sähköisen kyselyn tekemiseen
- osaan käyttää kirjaston tarjoamia sähköisiä palveluita

7. luokka

- hallitsen sujuvasti koulun tieto- ja viestintäteknologisten laitteiden käytön ja niiden hyödyntämisen oman oppimisen tukena
- hallitsen ja hyödynnän sähköisen oppimisympäristön käytön
- osaan hyödyntää sähköisiä viestimiä oman oppimisen tukena
- osaan jakaa linkkejä, tiedostoja ja tuotoksia muiden kanssa
- osaan käyttää koulun opetusohjelmia ja sähköistä oppimisympäristöä itsenäisessä tiedonhankinnassa ja löydän tarvitsemäni tiedon sujuvasti internetin tietolähteistä
- osaan hyödyntää kirjaston tarjoamia sähköisiä palveluita
- tutustun kuvankäsittelyohjelmiin

8. luokka

- osaan työskennellä tieto- ja viestintälaitteiden avulla itsenäisesti ja ryhmässä
- osaan julkaista omaa osaamista ja tuotoksia erilaisissa koulun sähköisissä ympäristöissä (esim. blogi)
- hallitsen itsenäiset tiedonhankintataidot ja kriittisen tiedonhallinnan
- osaan opiskella sähköisen oppimisympäristön avulla
- osaan tehdä sähköisen kyselyn sekä esittää ja analysoida sen tulokset
- osaan käyttää kuvankäsittelyohjelmia

9. luokka

- hallitsen TVT- laitteiden peruskäytön
- hallitsen tekstinkäsittelyn
- osaan käyttää taulukoita, tekstiä, kuvaa ja graafisia kuvaajia havainnollistamisessa
- osaa käyttää esitysgraafikkaohjelmia
- hallitsen digitaalisen kuvankäsittelyn perusasiat
- hallitsen sähköisen viestinnän monipuolisen käytön
- osaan etsiä ja hyödyntää tuotoksissani sähköisestä ympäristöstä saatavaa tietoa
- osaan toimia ja työskennellä sähköisessä oppimisympäristössä
- osaan hyödyntää kuvankäsittelyohjelmia oppimisessa
- tutustun kansalaisen verkkopalveluihin ja niiden käyttöön

L6: Työelämätaidot ja yrittäjäys

1. luokka

- harjoittelen aloittamaan itsenäistä työtä ja saattamaan sen loppuun
- harjoittelen työskentelemään omatoimisesti
- opin tunnistamaan omia onnistumisiini
- tutustun koulun ammatteihin (haastattelu, vierailu)
- harjoittelen tervehtimään ja esittäytymään

2. luokka

- harjoittelen työskentelemään ja ottamaan vastuuta parin kanssa
- harjoittelen suunnittelemaan työskentelyäni annettujen tehtävien avulla
- harjoittelen arvioimaan oman työni tulosta
- tutustun vanhempien/lähiaikuisen ammatteihin

3. luokka

- harjoittelen työskentelemään ryhmässä
- harjoittelen ottamaan vastuuta omasta työskentelystäni yksin ja ryhmässä
- opettelen tunnistamaan omia vahvuuksiani oppimisessa
- tutustun ainakin yhteen kotikuntani seuraan / harrastusmahdollisuuteen / yhteistyötahoon ja siinä esiintyvään työtehtävään sekä raportoin siitä
- harjoittelen kirjeen kirjoittamista ja lähettämistä

4. luokka

- osaan toimia ryhmän jäsenenä
- opettelen käyttämään vahvuuksiani töiteni suunnittelussa
- harjoittelen suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan yhteistä tavoitteellista projektia
- tutustun ja kokeilen pieniä vastuutehtäviä koulussa (kummitoiminta, ruokalajärjestäjä, apuopettaja, välkkärit..)
- harjoittelen tekstiviesti- ja puhelutaitoja

5. luokka

- opettelen toimimaan itsenäisesti ohjeen mukaan
- tunnistan vastuuni työskentelyn sujumisesta ja valmiiksi saattamisesta
- osallistun ryhmän/koulun yhteisiin vastuutehtäviin
- harjoittelen kohtaamistaitoja

6. luokka

- opettelen ajankäytön suunnittelua
- esittelen oman kiinnostuksen kohteeni pienemmille oppilaille
- osallistun TET -päivään koulussa
- osallistun Yrityskylä – toimintaan
- tutustun paikallisiin yrityksiin ja yrittäjyyteen
- tutustun vertaissovitteluun: opettelen neuvottelutaitoja ja ristiriitatilanteiden selvittelyä
- saan mahdollisuuden pyrkiä yrittäjyysluokalle

7. luokka

- tunnistan omia vahvuuksiani ja kehitän oma-aloitteisuuttani koulutyössä (sisäinen yrittäjyys)
- osallistun TET -päivä koulussa (eri paikassa kuin 6.luokalla)
- harjoittelen rakentamaan verkostoja oman ikäisten kanssa
- saan mahdollisuuden osallistua Taksvärkki – päivään

8. luokka

- tunnistan vastuuni koulutyöstä ja asioiden loppuun saattamisesta (sisäinen yrittäjyys)
- osallistun TET -viikkoon: kokemusten jakaminen oppiaineiden yhteistyönä
- opettelen arjen koulu- ja työelämän pelisääntöjä
- opettelen työn hakua (hyvät tavat, esittäytyminen)
- jos osallistun Taksvärkki – päivään, esittelen kohteeni koulussa

9. luokka

- opettelen käsittelemään onnistumisia ja epäonnistumisia ja selviytymään niistä (sisäinen yrittäjyys)
- osallistun TET – viikkoon: työelämän näkyväksi tuominen koko kouluyhteisölle
- kokoan työnhakuasia-kirjan yhteistyössä eri oppiaineiden kanssa

L7: Osallisuus, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

1. luokka

- tervehdin luokkakavereita ja opettelen tuntemaan luokkakaverit nimeltä
- saan kokemuksia valitsemisesta
- tutustun oppilaskuntatoimintaan
- harjoittelen ryhmäytymistä omaan luokkaani
- saan luontokokemuksia
- koen oloni turvalliseksi ja luon omalta osaltani turvallisuutta

2. luokka

- tervehdin kaikkia
- opettelen työskentelemään kaikkien kanssa
- pääsen omilla valinnoillani vaikuttamaan työskentelyyn
- osallistun äänestämiseen
- osallistun omilla teoillani luokan sosiaalisen ja fyysisen viihtyisyyden ylläpitämiseen
- opettelen lajittelua luokassa ja ruokalassa

3. luokka

- opettelen kertomaan mielipiteeni ja tekemään valintoja sen perusteella
- harjoittelen toisten mielipiteiden hyväksymistä
- tutustun oikeudenmukaisuuden käsitteeseen arjen tilanteissa
- tutustun jätteen uusiokäyttöön

4. luokka

- tutustun Lasten foorumin ja Pikku parlamentin toimintaan ja saan mahdollisuuden seurata Pikku parlamentin kokousta omalla koulullani
- tutustun Lasten oikeuksien julistukseen
- kirjoitan mielipidekirjoituksen
- teen konkreettisia tekoja tai tutustumisia ympäristön hyväksi

L7: Osallisuus, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

5. luokka

- harjoittelen ryhmäytymistä luokkaani ja koko ikäluokkaan
- saan valita työskentelytapoja
- tutustun demokratian käsitteeseen
- teen konkreettisia tekoja toisten ihmisten hyväksi
- tutustun jätteiden lajitteluun ja kierrätykseen kotona tai koulussa

6. luokka

- saan valita työskentelytapoja ja työskentelyryhmiä
- tunnistan median vaikuttajana
- edistän omalla toiminnallani lähiympäristön viihtyisyyttä

7. luokka

- tutustun Nuorten foorumin toimintaan
- tutustun ja saan mahdollisuuden hakeutua tukioppilastoimintaan
- syvennän demokratian käsitettä
- harjoittelen verkostoitumista ja yhteistyötä
- kannan vastuuni lähiympäristön viihtyisyydestä

8. luokka

- saan mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa tukioppilastoiminnan ja oppilaskuntatoiminnan kautta
- harjoittelen verkostoitumista
- ymmärrän käytökseni vaikutuksen yhteisön ja ympäristön hyvinvointiin

9. luokka

- harjoittelen poliittista vaikuttamista
- ymmärrän kestävästä elämäntavasta merkityksen ja oman osuuteni sen edistämisessä
- tiedostan vahvuuteni ja teen tulevaisuuden valintoja vahvuuksieni perusteella
- tiedostan, että voin mielipiteilläni ja teoillani vaikuttaa myös yhteiskunnalliseen päätöksentekoon

Oppimiskäsityksen perustana on näkemys, että oppilas on aktiivinen toimija ja oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa.

Työtapojen valinnan lähtökohtana ovat opetukselle ja oppimiselle asetetut tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet.

Työtapojen vaihtelulla tuetaan ja ohjataan oppilaan oppimista.

Monipuolisuus antaa oppilaalle mahdollisuuden osoittaa osaamistaan eri tavoin.

Työtapojen valinnassa otetaan huomioon eri oppiaineiden ominaispiirteet, oppilaan ikäkausi, laaja-alaisen osaamisen kehittäminen sekä eriyttäminen.

Eriyttäminen perustuu oppilaantuntemukseen.

Työtapojen valintoihin vaikuttavat oppilaiden yksilölliset ja kehitykselliset erot.

Eriyttämällä tuetaan oppilaan itsetuntoa ja motivaatiota sekä turvataan oppimisen rauhaa.

Eriyttämällä myös ehkäistään tuen tarpeen syntymistä.

Oppimisen kannalta tärkeitä ovat tiedonhankkimisen, käsittelyn, analysoimisen, esittämisen, soveltamisen, yhdistelemisen, arvioinnin ja luomisen taidot.

Tutkiva ja ongelmalähtöinen työskentely, leikki, mielikuvituksenkäyttö ja taiteellinen toiminta edistävät käsitteellistä ja menetelmällistä osaamista, kriittistä ja luovaa ajattelua sekä taitoa soveltaa osaamista. Työtapojen valinnoissa hyödynnetään myös pelien ja pelillisyyden tarjoamat mahdollisuudet.

Opettaja valitsee työtavat vuorovaikutuksessa oppilaiden kanssa ja ohjaa oppilaita erityisesti uusien työtapojen käytössä itseohjautuvuutta vahvistaen.

Opettaja antaa oppilaalle mahdollisuuden kokeilla ja harjoitella erilaisia työtapoja mahdollisimman monipuolisesti.

Tämä sisältää luottamuksen oppilaaseen sekä ymmärryksen siitä että työtavat opitaan harjoittelemalla.

Kempeleen perusopetuksessa hyödynnetään ainakin seuraavia työtapoja:

1. Toiminnanohjaustaitoihin liittyvät työtavat

itsesääntely, tarkkaavaisuuden suuntaaminen ja ylläpitäminen, tehtävän aloittaminen ja toimintaan ryhtyminen, joustavuus ja vaihtoehtojen huomioiminen, suunnittelutaidot, ajankäyttötaidot, arviointitaidot

2. Toiminnalliset työtavat

pelit, leikit, draama, konkreettiset välineet, kehollisuus, kokeelliset menetelmät, työelämäyhteistyö, vierailut ja tutustumiskäynnit, tilojen ja lähiympäristön monipuolinen hyödyntäminen

3. Analyttiset työtavat

yhdistely, luokittelu, ryhmittely, päättely, soveltaminen

4. Tiedonhakuun ja -hallintaan sekä tutkimukseen liittyvät työtavat

tiivistelmä, tukisanat, käsittekartta, oppimispäiväkirja, raportti, projektit, urakkatyöskentely, laborointi, havainnointi, empiiriset kokeet, muistiinpanojen tekeminen, kirjaston hyödyntäminen

5. Visuaaliset työtavat

kuva-analyysi, graafiset esitykset ja diagrammit, portfolio, lehden teko, oppimisvideot, animaatiot, elokuvat

6. Auditiiviset työtavat

kuullun ymmärtäminen, toistokirjoitus, kuunnelma, musiikin ja erilaisten äänitehosteiden käyttö

7. Suullista ilmaisua sisältävät työtavat

esitelmät, haastattelu, puhe, väittely, paneeli, lukupiiri, kerronta

8. Vuorovaikutukselliset työtavat

ryhmätyö, parityö, yhteistoiminnallisuus, keskustelu ja erilaiset kommunikaatiotaidot, vertaisoppiminen, käänteinen oppiminen (flipped classroom)

9. Taiteelliset työtavat

visuaalinen, auditiivinen ja spatiaalinen havainnointi sekä mielikuvat, kokemukset, elämykset työskentelyn lähtökohtana => assosiointi, brainstorming => tiedonhankinta => luonnostelu ja suunnittelu => ongelmanratkaisu ja ”käsillä ajatteleva” => toteutus, viimeistely => prosessin dokumentoiminen ja portfolio työskentely

10. Tieto- ja viestintätekniikan työtavat

